

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Štátny archív v Nitre
pracovisko Archív Komárno

Správa o činnosti za rok 2019

SANR3-2020/001132

Archív Komárno je odborné pracovisko, ktorého úlohou je preberať, evidovať, ochraňovať a sprístupňovať archívne dokumenty, pochádzajúce z činnosti pôvodcov archívnych dokumentov, pôsobiacich v jeho územnom obvode, v okrese Komárno. V rámci predarchívnej starostlivosti vykonáva súhrn odborných činností zabezpečujúcich preberanie archívnych dokumentov do archívu. Umožňuje prístup k archívnym dokumentom vyhotovovaním odpisov, výpisov, potvrdení, kópií, štúdiom, zverejňovaním na webovom sídle a verejným vystavovaním archívnych dokumentov.

Pracovisko Archív Komárno eviduje k 31.12.2019 4729,360 bm archívnych dokumentov. Z celkového objemu je cca 1000 bm archívnych dokumentov z obdobia rokov 1277 – 1922.

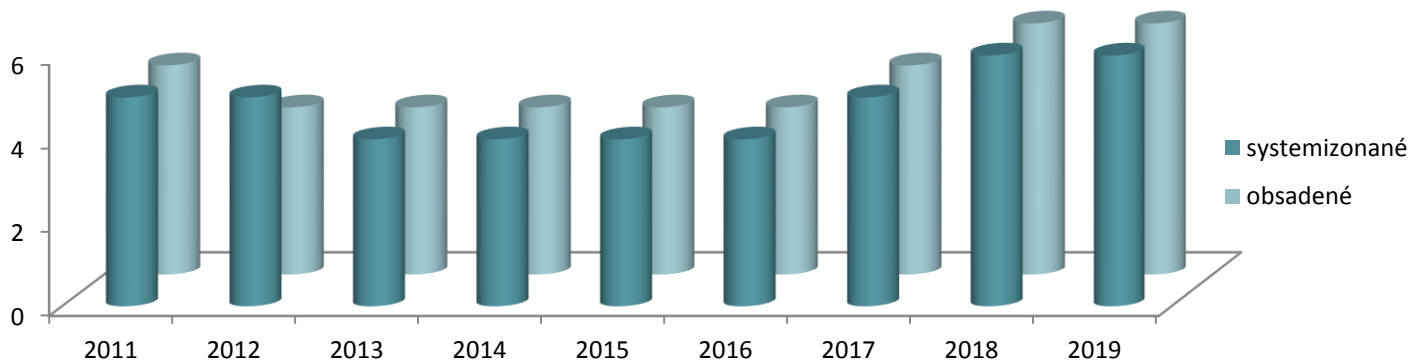
Personálny stav

V roku 2019 mal archív k dispozícii šesť systemizovaných štátnozamestnaneckých miest.

V priebehu roka 2019 sa dvaja novoprijatí pracovníci postupne zaškoľovali a oboznamovali sa s okruhom pracovných úloh. Až po ukončení adaptačného procesu bude personálna konsolidácia archívu ukončená a do plnenia pracovných úloh bude postupne možné plnohodnotne zapojiť všetkých šiestich pracovníkov archívu.

Pracovníci archívu v roku 2019 plnili pracovné úlohy v riadnom pracovnom čase, ale z dôvodu mimoriadnych okolností aj v čase pracovného pokoja. Pracovníci archívu mali na plnenie plánovaných úloh k dispozícii 1267 pracovných dní, t.j. 9755,9 pracovných hodín riadneho pracovného času. Zabezpečenie plnenia stanovených úloh si vyžiadalo prácu nadčas v rozsahu 836,25 hodín, t. j. 111,5 pracovných dní. Žiadosť o priznanie práce nadčas bola schválená ŠANR a OAR len v rozsahu 247 hodín, čo predstavuje cca 33 pracovných dní pre šiestich zamestnancov.

Personálne zabezpečenie

Rozpis pracovných dní na plnenie úloh

Názov kapitoly odborných činností	p. čerp. dní 2010 5 zamest.	p. čerp. dní 2011 5 zamest.	p. čerp. dní 2012 4 zamest.	p.čerp. dní 2013 4 zamest.	p.čerp. dní 2014 4 zamest.	p.čerp. dní 2015 4 zamest.	p.čerp. dní 2016 4 zamest.	p.čerp. dní 2017 5 zamest.	p.čerp. dní 2018 6 zamest.	p. čerp. dní 2019 6 zamest.
Úsek správy registratúry	45	94	84	88						
Predarchívna starostlivosť na úseku archívov	28	46	42	44	93	118	150	140	100	160
Evidencia archívneho dedičstva	11	25	12	12	12	34	10	35	35	20
Ochrana archívnych dokumentov	185	33	89	43	44,5	85	152	75	75	162
Filmotéka	0	1	0	0	0	0	0	0	0	
Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov	202	368	152	115	139	227	250	0	46	76
Prístup k archívnym dokumentom	254	319	299	343	403	480	500	460	471	440
Príručná odborná archívna knižnica	53	43	28	22	26	27	10	25	25	83
Výskumná, publikačná, kultúrno-osvetová činnosť	0	22	23	210	102	130	62	318	290,5	318,5
Organizačná, riadiaca a hospod.-administratívna práca	252	137	160	25	59	160	136	139	255	116
Správa informačných technológií	0	0		2	2	2	0	0	0	
Celkový počet dní čerpaných na odborné činnosti	1030	1088	891	904	880,5	1263*	1270*	1200*	1252,5*	1378*
počet pracovných dní v danom kalendárnom roku						884**	885**	1054,4**	1166,5**	1267**

- počet skutočne odpracovaných pracovných hodín pracovníkmi archívu prepočítaný na prac. dni;

** počet kalendárnych pracovných dní prislúchajúcich na archív danom kalendárnom roku po odpočítaní vyčerpanej riadnej dovolenky a platenej neprítomnosti

Predarchívna starostlivosť

V oblasti predarchívnej starostlivosti boli vykonané nasledovné činnosti:

- 1) v rámci kontrolnej činnosti bol vykonaný štátny odborný dozor na úseku správy registratúry v desiatich subjektoch;
- 2) bolo posúdených 94 návrhov registratúrnych poriadkov;
80 návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov;
- 3) realizovalo sa 11 školení k problematike správy registratúry a správy registratúrnych záznamov;

- 4) pracovníci poskytli klientom na úseku správy registratúry metodickú pomoc prostredníctvom 108 osobných konzultácií ;

Evidencia archívneho dedičstva

V roku 2019 na základe preberacieho konania archív prevzal 58,81 bm archívnych dokumentov od 19 subjektov. Delimitačným konaním prevzal zo Štátneho archívu v Bratislave 62,71bm archívnych dokumentov. Delimitácia nebola v roku 2019 uzavretá delimitačným protokolom z dôvodu nezrovnalostí v zozname delimitovaných dokumentov. Zo Štátneho archívu v Nitre bolo na základe delimitačného protokolu prevzatých 2,30 bm archívnych dokumentov. Delimitácie neboli v roku 2019 vyznačené v evidencii AFondy.

Ochrana archívnych dokumentov

Archív Komárno patrí k väčším archívom v sieti štátnych archívov. V súčasnosti má v úschove **4729,360 bm** archívnych dokumentov. Spravuje cca 1000 bežných metrov archívnych dokumentov z obdobia rokov 1277-1922, čím sa radí medzi archívy s najväčším rozsahom vzácných starších fondov, náročných na spracovanie z odborného ako aj jazykového hľadiska.

Archívne dokumenty sú uložené v siedmich rôznych objektoch na území mesta. Technické parametre na úschovu archívnych dokumentov v plnej miere spĺňa objekt na Hradnej č.2. Z uvedeného dôvodu archív často čelí rôznym mimoriadnym situáciám.

Kapacita úložného priestoru archívu je vyčerpaná. Na daný stav sme v minulých rokoch ako aj v priebehu roka 2019 niekoľkokrát písomne upozorňovali. Na základe našich žiadostí CP v Nitre koncom roka 2019 zabezpečilo pre archív ďalší objekt. Archív ho zdedí po Odbore životného prostredia Okresného úradu Komárno, ktorý sa presťahoval do zrekonštruovaného objektu. V súčasnosti sa objekt pripravuje na odovzdanie. Urgentne ho bude potrebné vybaviť úložnými regálmi.

Veríme, že súčasný stav je skutočne len sľubovaným provizóriom a že kompetentní pracovníci pristúpia v roku 2020 k riešeniu nepriaznivého priestorového zabezpečenia archívu v Komárne z hľadiska podmienok uloženia archívnych dokumentov, ako aj z hľadiska pracovných podmienok s plnou vážnosťou.

Nevhodnosť a roztrieštenosť uloženia archívnych fondov negatívne vplýva na jednotlivé pracovné činnosti a znamená zvýšené pracovné zaťaženie. Uvedené faktory ovplyvňujú plnenie takmer všetkých pracovných úloh a predstavujú zvýšenú časovú náročnosť pri zabezpečovaní jednotlivých agend archívu.

Bolo by potrebné, aj vzhľadom na popísaný stav, v blízkej budúcnosti vyčleniť finančné prostriedky na dostavbu archívu. Vyriešil by sa tým deficit úložných kapacít a zabezpečilo by sa optimálne uloženie archívneho dedičstva. Optimalizovali by sa pracovné podmienky a zefektívnilo by sa využitie pracovného času na archívne odborné činnosti.

Ani v roku 2019 nebola vyriešená otázka náhrady za služobnú pohotovosť mimo miesta vykonávania štátnej služby – za neaktívnu časť služobnej pohotovosti (tri objekty sú napojené na pult centrálnej ochrany).

Sprístupňovanie archívnych dokumentov

Na základe rezortom stanovenej úlohy bolo v roku 2019 odovzdaných na posúdenie desať opisov archívnych fondov.

Pokračovalo sa v spracovaní fondu Municipálne mesto Komárno II., 1938-1945. Bolo vypracovaných 80 katalogizačných záznamov z roku 1939, v rozsahu 0,24bm a 624 katalogizačných záznamov z roku 1944 v rozsahu 0,6 bm.

Bolo roztriedených a usporiadaných 29 bm daňových kníh z fondu MMK, časový rozsah 1725 – 1922.

Prístup k archívnym dokumentom

V roku 2019 navštívilo osobne archív 564 klientov

V roku 2019 bolo v správnej agende vybavených 568 žiadostí o prístup k archívnym dokumentom.

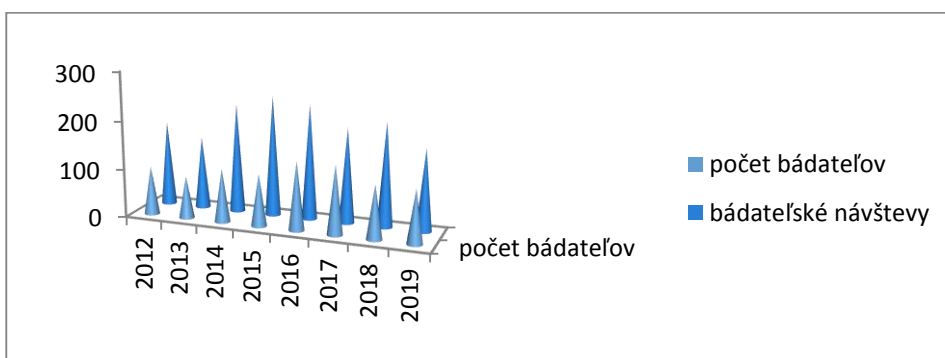
V roku 2019 archív zabezpečil prístup k archívnym fondom a archívnym dokumentom na základe bádateľského listu 110 bádateľom v rámci 168 bádateľských návštev.

V spolupráci s Univerzitou J. Selyeho v Komárne sa uskutočnili v archíve tematické dni pre študentov univerzity, v rámci ktorých sa študenti v krátkosti oboznámili s archívom, s prácou v archíve. Hlavným bodom programu bola problematika štúdia archívnych dokumentov a ich spracovanie.

V zmysle zákona o správnych poplatkoch a za služby archívu klienti zaplatili 1945,10 EUR.

Prístup k archívnym dokumentom na základe bádateľského listu

V roku 2019 sa zvýšil počet bádateľov, ktorí venovali štúdiu svojej záujmovej témy viac bádateľských návštev. Znížil sa počet bádateľov, ktorí venovali štúdiu archívnych dokumentov jednu návštevu archívu. Bádatelia sa zameriavali na štúdium regionálnych dejín. V centre ich pozornosti bol najmä fond Magistrát mesta Komárno z rokov 1277-1922 a fond Municipálne mesto Komárno z obdobia rokov 1938-1945.

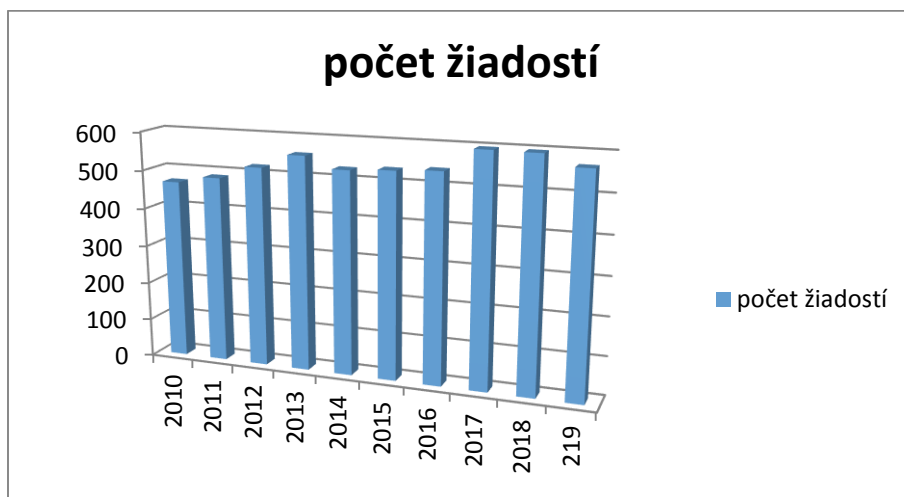
Archív Komárno je proklientsky orientované pracovisko. V záujme zvýšenia dostupnosti ako aj rýchlosti, efektívnosti a kvality poskytovaných služieb archív v rámci svojich prevádzkových možností pripravuje bádateľom k štúdiu archívne dokumenty aj nad stanovený denný limit. Organizáciu práce archív podriadil tejto častej požiadavke klientov, ktorí nezriedka prichádzajú z väčších vzdialeností (aj zo zahraničia) a z úsporných dôvodov (čas, financie) plánujú celodenné bádanie. Uvedený prístup archívu znižuje štatistický výkaz bádateľských návštev.

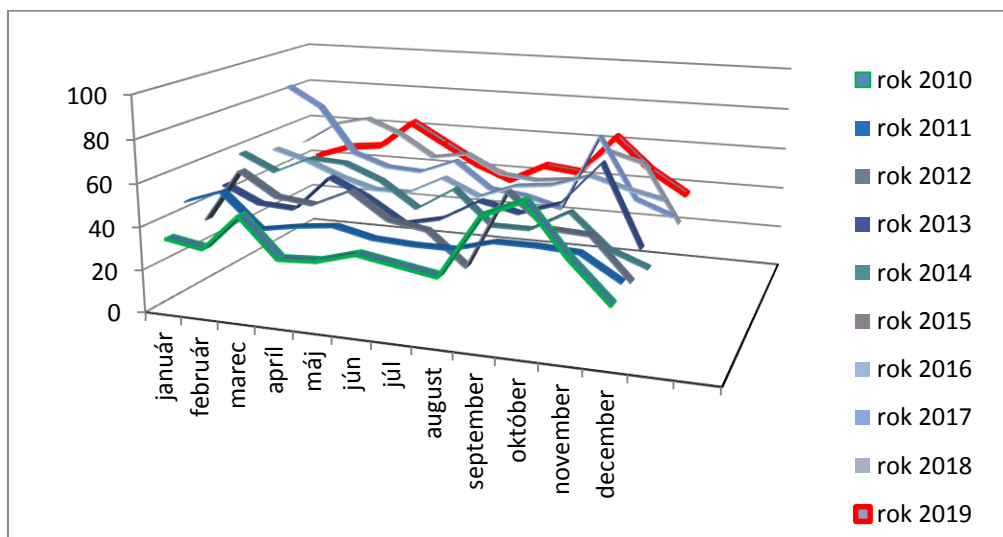
Prístup k archívnym dokumentom na základe písomnej žiadosti

V roku 2019 pracovníci archívu vybavili 596 žiadostí o prístup k archívnym dokumentom formou žiadosti. Vydali 1642 výpisov, odpisov, potvrdení a kópií AD.

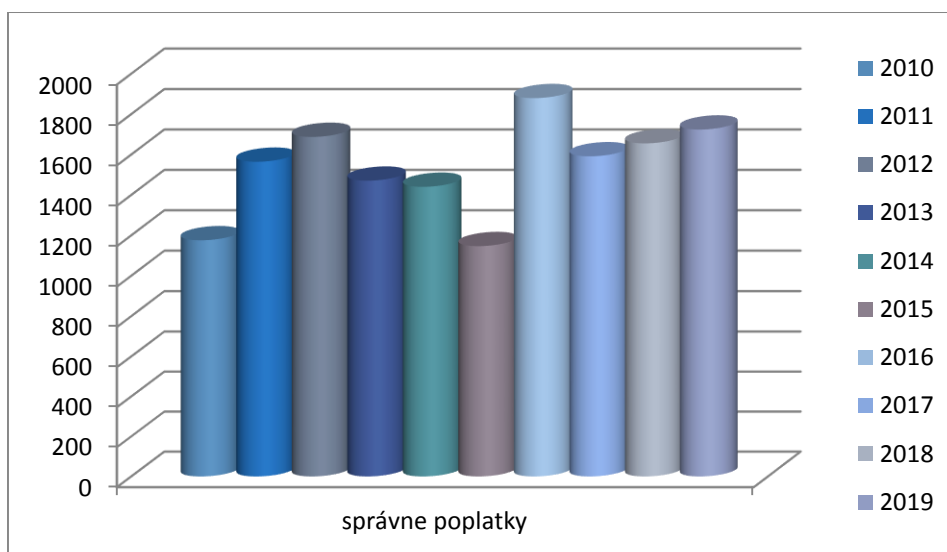
počet žiadostí - 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018

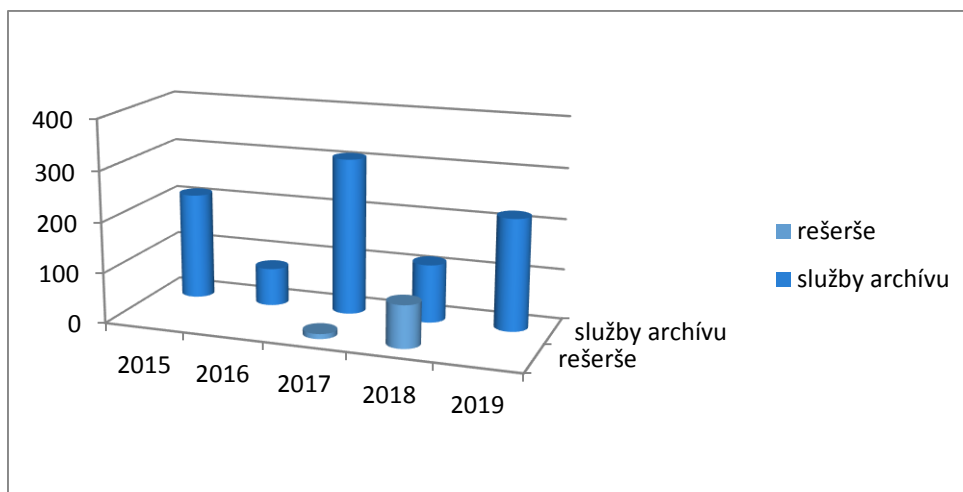
Počet žiadostí v jednotlivých mesiacoch rok 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018

**Vybrané správne poplatky podľa zákona o správnych poplatkoch
porovnanie rokov 2010, 2011 , 2012, 2013, 2014, 2015, 2016,2017,2018**

Vybrané poplatky za služby archívu roky 2016, 2017,2018

Zabezpečenie pracovných úloh na úseku prístupu k archívnym dokumentom (vyhľadávanie archívnych dokumentov, zakladanie archívnych dokumentov, dislokácia pre potreby bádateľov) negatívne ovplyvňuje rozmiestnenie depotov archívu v siedmich rôznych objektoch nachádzajúcich sa cca v okruhu 2000 m. Začiatkom roka 2020 pribudne ďalší objekt. Dislokácia archívnych dokumentov za účelom poskytnutia služby občanom, či už nahliadnutia, vyhotovenia kópií a štúdia je problémom z hľadiska straty času, fyzickej námahy ale aj z hľadiska zabezpečenia ich ochrany.

Príručná odborná archívna knižnica

Knižnica pracoviska Archív Komárno eviduje k 31.12.2019 10913 zväzkov. V roku 2019 bola knižnica archívu obohatená o 178 zväzkov.

V roku 2019 bolo v elektronickom IS Bach knižnica zaevidovaných 178 zväzkov.

Pracovníci roztriedili a zároveň zreparovali cca 11bm nezatriedených brožúr a publikácií, ktoré bolínásledne zaevidované v IS Exel vo forme katalogizačných záznamov (1676 katalogizačných záznamov).

Výskumná, publikačná činnosť, kultúrno – osvetová činnosť

Archív bol aj v roku 2019 v oblasti výskumnej, publikačnej, kultúrno osvetovej činnosti aktívny.

Pracovníci archívu vypracovali štyri projekty, ktorými sa uchádzali o dotácie poskytované mestom Komárno na kultúrnu a záujmovú umeleckú činnosť pre rok 2019. Uspeli všetky podané návrhy projektov. Archív získal na financovanie svojich aktivít v oblasti propagácie archívneho dedičstva Slovenskej republiky od mesta Komárno v roku 2019 sumu 800 EUR. Dva ďalšie projekty archívu súvisiace s udalosťami 17. novembra 1989 boli financované z finančných prostriedkov pridelených OAR SVS MVSR.

Výskumná činnosť

1) ŠA Banská Bystrica 27.05.2019
(M. R: Štefánik)	L. Ďumbierová, T. Jurčinová
2) Budapešť (MOL) 28.-30.05.2019
(dejiny správy mesta Komárno)	L. Paluga, K. Répásová
3) ŠA Ivanka pri Nitre 06.03.1019,06.06.2019
Župa Komárno	K. Répásová
4) ŠA Ivanka pri Nitre 28-30.03.2019
Župa Komárno	L. Paluga,

Výskum v archíve Komárno

5) Vznik a počiatky fungovania komárňanského mestského sirotinca Szilárda Heflera -
príspevok na konferenciu SAV v Bratislave	Katarína Répásová
6) Snahy majiteľov záhrad na Alžbetinom ostrove
o zabezpečenie ostrova proti povodniam na
začiatku 20. storočia - štúdia do zborníka	Katarína Répásová
7) Nevestince v Komárne - príspevok na
sympózium "Spravodlivosť pre všetkých..."	Katarína Répásová
8) Komárňanské povodne v prvej polovici 19.
storočia	Lukáš Paluga
9) Procesy s osobami obvinenými z podpaľačstva
v Komárne v rokoch 1750 – 1842	Lukáš Paluga
10) M. Rastislav Štefánik	L. Ďumbierová, T. Jurčinová, M. Táborová
11) Nežná revolúcia – november 1989	L. Ďumbierová, T. Jurčinová

Publikačná, kultúrno-osvetová činnosť Aktivity archívu Komárno v roku 2019

vid'. príloha č.1

Aktivity uvedené v prílohe č. 1, realizovali pracovníci pracoviska Archív Komárno výlučne rámci pracovných, či už rezortných, alebo ústavných úloh.

Riadiaca práca

V rámci kontinuálneho vzdelávania štátnych zamestnancov sa pracovníci archívu zúčastňovali vzdelávacích aktivít zabezpečovaných nadriadeným orgánom a zamestnávateľom prostredníctvom kurzov, e-learningom prípadne samoštúdiom.

Pracovníci štandardne zabezpečovali administratívne práce ako aj práce súvisiace s riešením personálnych otázok pracoviska, plánovaním pracovných úloh, zabezpečovaním ich plnenia, vypracovávaním podkladov pre nadriadené orgány súvisiace s personalistikou, materiálo-technickým zabezpečením a plnením pracovných úloh.

V IS Fabasoft bolo v roku 2019 zaevidovaných 2549 záznamov a 1088 spisov.

Na úseku MTZ došlo k nepatrnému pozitívnemu posunu. Požiadavky zadávané archívom začiatkom kalendárneho roka boli čiastočne akceptované.

Návrhy pracoviska na úseku personalistiky a mzdového ohodnotenia pracovníkov neboli ŠANR a OAR akceptované bez udania dôvodu.

V roku 2019 sa úspešne rozvíjala spolupráca s mestom Komárno, Regionálnym osvetovým strediskom v Komárne, Podunajským múzeom v Komárne, s médiami.

Archív sa dlhodobo snaží pri vyhľadávaní archívnych dokumentov osloviť aj širokú verejnosť a mnohými výzvami ju primäť k spolupráci s archívom. Postupne sa archívu darí osloviť spoluobčanov. V roku 2019 sme prostredníctvom regionálnej tlače oslovili verejnosť a požiadali o pomoc pri príprave výstavy venovanej udalostiam Novembra 89.

Úspešne sa rozvíjala aj medzinárodnú spoluprácu s partnerskými inštitúciami a kolegami z Maďarska. V rámci IX. Komárňanských kolokvií historikov a archivárov 2019 sa uskutočnilo prijatie delegácií z Archívu Győrsko-Mošonsko-Šopronskej župy a z Archívu Ostrihomsko-Komárňanskej župy a Múzea Györgya Klapku v Komárome.

Okrem uvedeného sa počas roka 2019 uskutočnili neformálne stretnutia s riaditeľmi a pracovníkmi spomenutých inštitúcií ako aj pracovníkmi Múzea Györgya Klapku v Komárome.

V roku 2019 sa na plnení pracovných úloh archívu podieľali Lívia Ďumbierová, Tímea Jurčinová, Oľga Kasalová, Lukáš Paluga, Katarína Répásová, Monika Táborová.

Činnosť archívu v roku 2019 hodnotíme opäť vysoko pozitívne. Pracovníci svojou odbornou a vysoko efektívnou, kreatívnou prácou prispeli ku kvalitnému plneniu plánovaných aj mimoriadnych pracovných úloh. Napriek mnohým prekážkam sa svojou obetavosťou, angažovanosťou, vysokým pracovným nasadením a vysokým stupňom kolegiality opäť zaslúžili o vynikajúce výsledky v jednotlivých oblastiach.

Veríme, že činnosť archívu, ktorá aj v roku 2019 vykazovala vysoký štandard, bude hodnotená zo strany nadriadených ako aj verejnosti pozitívne.

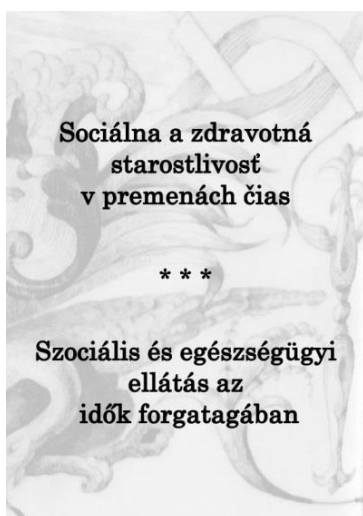
V Komárne 20..01.2020

Mgr. Oľga Kasalová

Publikačná, kultúrno-osvetová činnosť Aktivity archívu Komárno v roku 2019

január 2019

- 1) Prezentácia a distribúcia zborníka prednášok „**Sociálna a zdravotná starostlivosť v premenách čias**“ z rovnomenného odborného sympózia (2017);

- 2) Prezentácia a distribúcia **brožúry „1918, 1968 a 1993“** venovanej oslavám 100. výročia vzniku Československej republiky, 50. výročia obrodného procesu a 25. výročia vzniku Slovenskej republiky;

marec 2019

- 1) prezentácia **8 ks bannerov – „1918, 1968 a 1993“** - výstava archívnych dokumentov venovaná oslave 100. výročia vzniku Československej republiky, 50. výročia obrodného procesu a 25. výročia vzniku Slovenskej republiky. Realizácia v priestoroch archívu – vernisáž spojená s prednáškou uskutočnená 27.03.2019 (doplnenie už inštalovanej výstavy);

- 2) Putovná výstava **„1918, 1968 a 1993“** bola v I. polroku 2019 prezentovaná v stredných a základných školách okresu Komárno. Výstavu vzhliadlo cca 500 žiakov a študentov.

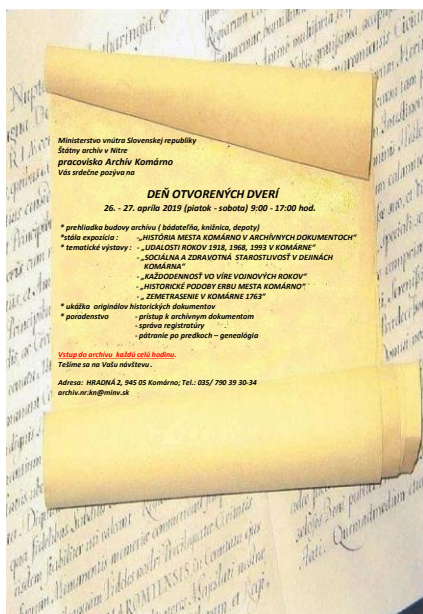
- 3) M. R. Štefánik – osudy sochy v Komárne – príprava výstavy dokumentov v priestoroch archívu;

apríl 2019

1) 26.-27. apríl 2019 – Deň otvorených dverí

- Stála expozícia:** História mesta Komárno n archívnych dokumentoch
- Tematické výstavy:**
- 1) Udalosti rokov 1918, 1968, 1993 v Komárne
– stála expozícia - vitríny
– 8 ks bannerov
 - 2) M. Rastislav Štefánik – osudy sochy v Komárne
– stála expozícia - vitríny
 - 3) Sociálna a zdravotná starostlivosť v dejinách Komárna
– 8 ks bannerov
 - 4) Každodennosť vo víre vojnových rokov 1914-1918
 - 5) Zemetrasenie v Komárne 1763
 - 6) Historické podoby erbu mesta Komárno

máj 2019

- 1) **odborná konferencia** -Starostlivosť o osirelé a sociálne odkázané deti v Uhorsku/na Slovensku v období modernizácie, Bratislava, 22. – 23. máj 2019
- Organizátor: Historický ústav SAV, Slovenská historická spoločnosť pri SAV
- Prednáška - Vznik a počiatky fungovania mestského sirotinca Szilárda Heflera v Komárne, Mgr. Katarína Repášová; ŠANR, racovisko Archív Komárno;**

jún 2019

1) príprava podkladov pre 5 ks bannerov - základné informácie o archíve Komárno;

september 2019

1) XI. Komárňanské kolokviá historikov a archivárov – Medzinárodné odborné sympóziu „Spravodlivosť pre všetkých „ 25. – 26. september 2019 – organizované archívom Komárno samostatne.

prednášky pracovníkov archívu Komárno– 25.09.2019

a) Procesy s osobami obvinenými z podpaľáčstva v Komárne v rokoch 1750 – 1842 – Mgr. Lukáš Paluga;

b) Nevestince a predpisy týkajúce sa „ľahkých žien“ v Komárne – Mgr. Katarína Répásová

október 2019

1) 5 ročník - Vedomostný kvíz pre študentov základných a stredných škôl. Do aktivity sa zapojilo sedem päťčlenných družstiev.

Téma: „Spravodlivosť pre všetkých“ 03.10.2019

november 2019

- 1) „Nežná revolúcia Komárno 1989“ brožúra – vydavateľ: MV SR, ŠANR, pracovisko Archív Komárno – tlač, vydanie;

- 2) **Prezentácia brožúry:** 12.11.2019 ZŠ Komenského - Beseda s priamymi aktérmi a účastníkmi udalostí Novembra 1989 v Komárne.

- 3) **November 1989 v dokumentoch komárňanského archívu**– prezentácia v médiách – 12.11.2019, RTVS

4) **Nežná revolúcia v Komárne 1989 – 6 ks bannerov** – príprava materiálov, preklad textov, grafická úprava, príprava na tlač;

5) Spolupráca s mestom Komárno - **Vystavenie bannerov Nežná revolúcia v Komárne 1989 a prezentácia rovnomennej** brožúry dňa 17.11.2019 na podujatí , ktoré organizuje mesto Komárno pri príležitosti 30. výročia zmeny režimu.

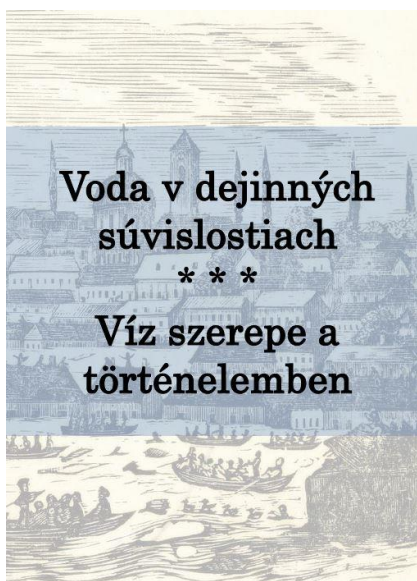
6)) **Slávnostná vernisáž výstavy Nežná revolúcia Komárno 1989** – priestory archívu Komárno;

7) **prezentácia bannerov Nežná revolúcia v Komárne 1989 spojená s tematickou prednáškou a prezentácia rovnomennej** brožúry november, december 2019 v školách okresu - účasť cca 750 žiakov,

december 2019

- 1) **M. Rastislav Štefánik**, príprava materiálov, preklad textov, grafická úprava – **6 ks bannerov**;
- 2) **Zborník príspevkov - Medzinárodné odborné sympóziu „Voda v dejinných súvislostiach“** 26. – 27. september 2018 – organizované archívom Komárno samostatne. (zotavenie, preklad textov, grafická úprava – predpokladaná tlač – december 2019);

- 3) MV SR, ŠANR, pracovisko archív Komárno – **Sprievodca** – príprava

Exkurzie: 7

Spolupráca s médiami: v roku 2019

- Newsletter, intrrnet. stránka. MV SR – 5,
- Regionálne noviny -3,
- Reportáž v TV, RTVS venovaná udalostiam Novembra 89 v Komárne, odvysielané 12 novembra 2019.